

Sl.No. 001089

12 (G)
 (JULY 2022)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

સૂચનાઓ :

- 1) સ્પષ્ટ વંચાય તેવું હસ્તલેખન જાળવવું.
- 2) આ ગ્રશ્મપત્રમાં ચાર વિભાગ A, B, C અને D તથા 1 થી 54 પ્રશ્નો છે.
- 3) બધાજ વિભાગો ફરજિયાત છે. અને જનરલ વિકલ્પો આપેલા છે.
- 4) પ્રક્રસ્તની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
- 5) સૂચના પ્રમાણે આકૃતિઓ સ્વચ્છ, સ્પષ્ટ અને પ્રમાણસર દોરવી. રચનાની રેખાઓ જાળવી રાખવી.
- 6) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો. પ્રક્રોના જવાબ ફરજાં લખવા.
- 7) કેલ્ક્યુલેટરનો ઉપયોગ કરવો નહિ.

વિભાગ - A

■ સૂચના મુજબ જવાબ આપો: (પ્રશ્ન ફરજાં: 1 થી 24, પ્રત્યેકનો 1 ગુણ). [24]

■ નીચેના વિધાનો સાચા બને તે રીતે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

- 1) આપેલો નંબર (સંખ્યા) 13 A L 016 એ 11 વડે વિભાજ્ય છે તો $A = \underline{\hspace{2cm}}$ અને $L = \underline{\hspace{2cm}}$ મૂકવાથી સંખ્યા 11 વડે વિભાજ્ય થાય. [1]

(A) $A = 0, L = 0$	(B) $A = 1, L = 2$
(C) $A = 5, L = 8$	(D) $A = 8, L = 5$

2) સમીકરણો $px + qy = p - q$
 $qx - py = p + q$ [1]

માટે $x = 1$ હોય તો $y = \underline{\hspace{2cm}}$.

- (A) 0 (B) 1
(C) -1 (D) 2

3) $1 + 2 + 3 + \dots + 50 + 49 + 48 + \dots + 1 = \underline{\hspace{2cm}}$. [1]

- (A) 2499 (B) 2500
(C) 2501 (D) 2599

4) જો O કેન્દ્રવાળા વર્તુળને બિંદુ P માંથી દોરેલા સ્પર્શકો PA અને PB વચ્ચે 80° નો ખૂણો રચાતો હોય, તો $\angle POA = \underline{\hspace{2cm}}$ છે. [1]

- (A) 50° (B) 60°
(C) 70° (D) 80°

5) મધ્યવર્તી સ્થિતિમાનનાં ત્રણ માપો વચ્ચેનો સબંધ [1]

$$3M = Z + 2\bar{x} \text{ હોય તો } \frac{Z-M}{M-\bar{x}} = \underline{\hspace{2cm}}.$$

- (A) 0 (B) 1
(C) -2 (D) 2

■ નીચેના વિધાનો સાચા બને તે મુજબ ખાલી જગ્યા પૂરો.

6) $2520 = 2^3 \times 3^p \times q \times 7$ હોય તો $p = \underline{\hspace{2cm}}$ અને $q = \underline{\hspace{2cm}}$. [1]

7) જો α અને β દ્વિધાત સમીકરણ $ax^2 + bx + c = 0, a \neq 0$ ના બે બીજ હોય તથા $D = 0$ હોય તો $\alpha = \beta = \underline{\hspace{2cm}}$. [1]

8) સમાંતર શ્રેણી માટે $d = 5$, $a = -\frac{35}{3}$, $a_9 = \frac{85}{3}$ તો $S_9 = \underline{\hspace{2cm}}$. [1]

9) જે $A = \underline{\hspace{2cm}}$ હોય ત્યારે, $\sin 2A = 2\sin A$ સત્ય હોય. [1]

10) મધ્યક $\bar{x} = a + h \left[\frac{\sum f_i u_i}{\sum f_i} \right]$ આપેલ હોય તો $u_i = \underline{\hspace{2cm}}$. [1]

■ નીચે આપેલા જોડકા જોડો.

અ

બ

11) શંકુના કપાયેલા નીચેના ભાગની a) πd [1]

વક્સપાટીનું ક્ષેત્રફળ

12) 5 રૂ.ના સિક્કાનું ઘનફળ b) $3\pi r^2$ [1]

13) વર્તુળનો પરિધિ c) $\pi l(r_1 + r_2)$ [1]

14) અર્ધગોલકની કુલ સપાટીનું d) $\pi r^2 h$ [1]

ક્ષેત્રફળ

e) $4\pi r^2$

■ નીચે આપેલા વાક્યો ખરાં છે કે ઓટાં તે જણાવો.

15) જો α, β, γ એ નિયાત બહુપદી $ax^3+bx^2+cx+d, a \neq 0$ ના શૂન્યો હોય તો $\alpha+\beta+\gamma = -\frac{d}{a}$. [1]

16) $C \in R$ માટે સમીકરણોની જોડ $x-2y=8$ અને $5x-10y=c$ નો અનન્ય ઉકેલ મળશે. [1]

17) બિંદુ $P(x, y)$ નું ઉગમબિંદુ $O(0, 0)$ થી અંતર $OP = \sqrt{x^2 - y^2}$ છે. [1]

18) સ્પર્શબિંદુમાંથી પસાર થતી અને ત્રિજ્યાને સમાવતી રેખાને તે સ્પર્શબિંદુ આગળનો વર્તુળનો “અભિલંબ” કહેવાય છે. [1]

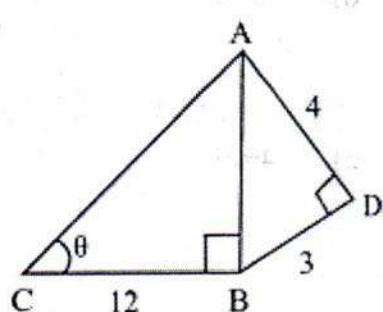
19) જો $P(E) = 0.05$ હોય તો “E- નહિ” ની સંભાવના 0.95 છે. [1]

■ નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્ય, શબ્દ કે અંકમાં જવાબ આપો.

20) જો ત્રિકોણનાં ખૂણાઓના માપ x°, y° અને 40° હોય તથા $x-y=30^\circ$ તો x° અને y° શોધો. [1]

21) જો સમીકરણ $kx^2 + \left[\frac{a}{a-b} + \frac{a-b}{a} \right]x + 1 = 0 \quad (k \neq 0)$ ના બીજ એકબીજાના વ્યસ્ત હોય તો k શોધો. [1]

22) આપેલ આકૃતિ પરથી $\cot \theta$ શોધો. [1]

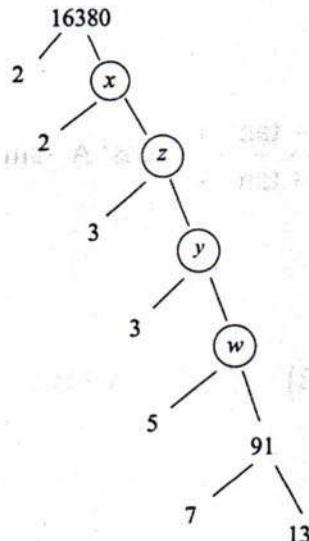
- 23) જમીન પર એક ટાવર શિરોલંબ સ્થિતિમાં છે. તેના પાયાથી 15મીટર દૂર રહેલા જમીન પરના એક બિંદુથી ટાવરની ટોચના ઉત્સેધકોણનું માપ 60° છે તો ટાવરની ઊંચાઈ શોધો. [1]

- 24) ઘડિયાળમાં કલાક કાંઠા દ્વારા એક મિનિટમાં કેટલા અંશનો ખૂણો બને છે? [1]

વિભાગ - B

- નીચેના પ્રશ્નોના માઝા પ્રમાણે ગણિતરી કરી જવાબ આપો: [પ્રશ્ન ક્રમાંક: 25 થી 37] [કોઈપણ 9 (નવ)-પ્રત્યેકના 2 ગુણ]. [18]

- 25) આપેલ વૃક્ષ પરથી $x + y - z - w$ ની કિંમત શોધો. [2]

- 26) સાબિત કરો કે $3+2\sqrt{5}$ અસંમેય છે. [2]

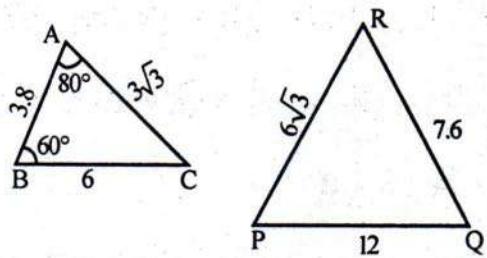
- 27) દ્વિધાત બહુપદીનાં શૂન્યોનો સરવાળો અને શૂન્યોનો ગુણાકાર અનુક્રમ $\frac{1}{4}$ અને $-\frac{1}{4}$ છે. તો તે પરથી દ્વિધાત બહુપદી મેળવો. [2]

- 28) $2x + 3y = 11$ અને $2x - 4y = -24$ નો ઉક્લ શોધો અને એવો “ m ” શોધો કે જેથી $y = mx + 3$ થાય. [2]

- 29) ત્રણ અંકની કેટલી સંખ્યા 7 વડે વિભાજ્ય હશે? જણાવો. [2]

30) આકૃતિ પરથી $\angle P$ શોધો.

[2]

31) બિંદુઓ $A(2, 3)$, $B(4, k)$ અને $C(6, -3)$ સમરેખ હોય તો k ની કિંમત શોધો.

[2]

32) જો $3 \cot A = 4$ તો નક્કી કરો કે $\frac{1 - \tan^2 A}{1 + \tan^2 A} = \cos^2 A - \sin^2 A$ છે કે નહીં.

[2]

33) જો $\sin(A-B) = \frac{1}{2}$, $\cos(A+B) = \frac{1}{2}$, $0^\circ < A+B \leq 90^\circ$, $A > B$, તો A અને B શોધો. [2]

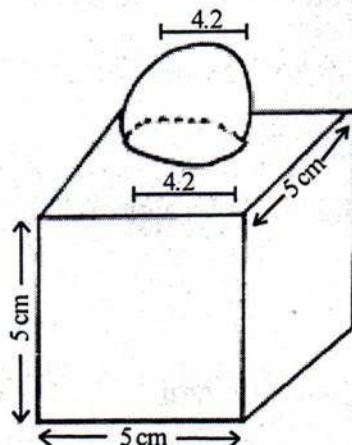
34) નિત્યસમ $\sec^2 \theta = 1 + \tan^2 \theta$ નો ઉપયોગ કરીને સાબિત કરો કે $\frac{\sin \theta - \cos \theta + 1}{\sin \theta + \cos \theta - 1} = \frac{1}{\sec \theta - \tan \theta}$

[2]

35) એક ફૂલો 7 મીટર વ્યાસવાળા વર્તુળ પર 20 મીટર સુધી ખોદવામાં આવે છે, અને ખોદવાથી નીકળેલી માટીને એક સરખી રિતે પાથરી $22 \text{ મીટર} \times 14 \text{ મીટર}$ ની એક વ્યાસપીઠ બનાવવામાં આવે છે, તો વ્યાસપીઠની ઊંચાઈ શોધો. [2]

36) આકૃતિમાં એક શો-પીસ એ સમધન અને અર્દગોલકનો બજેલો છે. આ શો-પીસનો પાયો સમધન છે.

આકૃતિમાં દર્શાવેલા માપ પરથી આ શો-પીસનું કુલ પૃષ્ઠકળ શોધો. ($\pi = \frac{22}{7}$ લો). [2]

37) એક છૂટક વેચાણ બજારમાં, ફળ વેચનારાઓ બંધ ખોખાઓમાં કેરીઓ વેચી રહ્યા હતા. આ ખોખાઓમાં કેરીઓ જુદી જુદી સંખ્યાઓમાં હતી. ખોખાઓની સંખ્યાના પ્રમાણમાં કેરીઓનું આવૃત્તિ વિતરણ નીચે પ્રમાણે હતું. [2]

કેરીઓની સંખ્યા	50-52	53-55	56-58	59-61	62-64
ખોખાઓની સંખ્યા	15	110	135	115	25

બંધ ખોખામાં મુક્કેલ કેરીઓની સંખ્યાનો મધ્યક શોધો. મધ્યક શોધવા માટે તમે કઈ રીત પસંદ કરી હતી?

વિભાગ - C

■ નીચેના પ્રશ્નોના માઝા પ્રમાણે ગણતરી કરી જવાબ આપો: (પ્રશ્ન ફર્માંક: 38 થી 46) (કોઈપણ 6 (ઇ)-પ્રત્યેકના 3 ગુણ). [18]

38) શૂન્યેતર દ્વિધાત બહુપદી $P(x) = kx^2 + 4x + 4$ ના બીજી α અને β હોય અને $\alpha^2 + \beta^2 = 24$ તો k ની કિંમત શોધો. ($k \neq 0$) [3]

39) માતા અને પુત્રીની વર્તમાન ઉંમરના વ્યસ્તોનો સરવાળો અને બાદબાકી અનુક્રમે $\frac{3}{40}$ અને $\frac{1}{40}$ છે. તો માતા અને પુત્રીની વર્તમાન ઉંમર શોધો. [3]

- 40) ધોરીમાર્ગ પર સ્થાન A અને સ્થાન B એકબીજાથી 100 કિમી દૂર છે. એક ગાડી A થી ઉપડે છે. અને બીજી ગાડી B થી ઉપડે છે. ગાડીઓ એક જ દિશામાં લિન્ન પરંતુ એકઘારી ઝડપથી ચાલે તો 5 કલાકમાં એકબીજાને મળે છે. તેઓ એકબીજા તરફ ચાલે તો તે 60 મિનિટમાં મળે છે, તો બે ગાડીઓની ઝડપ કેટલી હશે? [3]
- 41) દ્વિધાત સમીક્ષરણ $ax^2 + bx + c = 0, a \neq 0$ નો ઉકેલ પૂર્ણવર્ગની રીતે મેળવો. [3]
- 42) જો A અને B અનુક્રમે (-2, -2) અને (2, -4) હોય, જેથી $AP = \frac{3}{7} AB$ થાય અને બિંદુ P રેખાખંડ AB પર આવેલ હોય તેવા બિંદુ P ના યામ શોધો. [3]
- 43) ટાવરના તળિયામાંથી પસાર થતી રેખા પર તળિયાથી 3 મીટર અને 12 મીટર દૂર આવેલાં બે બિંદુથી ટાવરની ટોચના ઉત્સેધકોણનાં માપ કોટિકોણનાં માપ છે. સાબિત કરો કે ટાવરની ઊંચાઈ 6 મીટર છે. [3]
- 44) 15 સે.મી.ની નિયાના વર્તુળની તાર કેન્દ્રમાં 60° નો ખૂઝો ઘટાડી દે છે. વર્તુળના અનુરૂપ નાના અને મોટા ભાગોના ક્ષેત્રો શોધો. [3]
- ($\pi = 3.14$ અને $\sqrt{3} = 1.73$ નો ઉપયોગ કરો)
- 45) પાણીથી પૂર્ણ ભરેલી એક અર્ધગોળાકાર ટોકી છે. તેને પાઈપ દ્વારા $3\frac{4}{7}$ લિટર/સેકન્ડના દરથી ખાલી કરવામાં આવે છે. જો ટોકીનો વ્યાસ 3 મીટર હોય તો તેને એક તૃત્યાંશ ભાગ ખાલી કરવા માટે કેટલો સમય (મિનિટમાં) જોઈએ? ($\pi = \frac{22}{7}$ લો) [3]

- 46) સરખી રીતે ચીપેલા 52 પતાની થોકડીમાંથી એક પતું કાઢવામાં આવે, તો [3]
- લાલ રંગનો રાજી
  - લાલ મુખમુદ્રાવળું પતું
  - કાળીનું પતું, મળવાની સંભાવના શોધો.

વિભાગ - D

- નીચેના પ્રશ્નોના માઝ્યા પ્રમાણે ગણાતરી કરી જવાબ આપો. (પ્રશ્ન ક્રમાંક: 47 થી 54) (કોઈપણ 5 (પાંચ)-પ્રત્યેકના 4 ગુણ). [20]
- 47) બે ચોરસનાં ક્ષેત્રફળોનો સરવાળો 468 મી^2 છે. જો તેમની પરિમિતિનો તફાવત 24 મી. હોય તો બંને ચોરસની બાજુઓની લંબાઈ શોધો. [4]
- 48) સાબિત કરો કે બે સમક્રદ્ધ ત્રિકોણોનાં ક્ષેત્રફળનો ગુણોત્તર તેમની અનુક્રમ બાજુઓના ગુણોત્તરના વર્ગ બરાબર હોય છે. [4]
- 49) ખૂણો A કાટખૂણો હોય તેવા ત્રિકોણ ABC માં BL અને CM મધ્યગાઓ છે. સાબિત કરો કે [4]

$$4(BL^2 + CM^2) = 5BC^2$$
- 50) એક બહુમાળી ઈભારતની ટોચ પરથી અવલોકન કરતાં એક 8 મીટર ઊંચી ઈભારતની ટોચ અને તળિયાના અવસેધકોણનાં માપ અનુક્રમે 30° અને 45° માલૂમ પડે છે. તો બહુમાળી ઈભારતની ઊંચાઈ અને બે ઈભારતો વચ્ચેનું અંતર શોધો. [4]
- 51) $\odot(P, r)$ માં બહુરના બિંદુ Q માંથી વર્તુળને દોરેલા સ્પર્શકો QM અને QN છે. તો સાબિત કરો કે $QM = QN$. [4]

- 52) $BC = 7$, સેમી. $\angle B = 45^\circ$, $\angle A = 105^\circ$ હોય તેવો ત્રિકોણ ABC દોરો. પછી એવા ત્રિકોણની રૂપના કરો કે જેની બાજુઓ ΔABC ની અનુરૂપ બાજુઓથી $\frac{4}{3}$ ગણી હોય. તેવી રૂપના દોરો. [4]
- 53) 8 સેમી. લંબાઈનો રેખાખંડ AB દોરો. A ને કેન્દ્ર લઈ 4 સેમી. ત્રિજ્યાવાળું એક વર્તુળ દોરો. B ને કેન્દ્ર લઈ બીજુ 3 સેમી. ત્રિજ્યાવાળું વર્તુળ દોરો. પ્રત્યેક વર્તુળને બીજા વર્તુળના કેન્દ્રમાંથી સ્પર્શક દોરો. તેવી રૂપના દોરો. [4]
- 54) નીચે આપેલ માહિતીનો મધ્યस્થ 525 છે. જો કુલ આવૃત્તિ 100 હોય, તો x અને y ના મૂલ્યો શોધો. [4]

વર્ગ અંતરાલ	આવૃત્તિ
0-100	2
100-200	5
200-300	9
300-400	x
400-500	17
500-600	20
600-700	15
700-800	9
800-900	y
900-1000	4

